

Freshabit Puruvesi LIFE14/IPE/FI/023

Luonnonvarakeskus, kalatutkimuksia Puruvedellä

Irma Kolari, Esa Hirvonen ja Tapio Keskinen

Puruvesi-seminaari 29.7.2017, Ruokkeen lomakylä

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Luken osahankkeet Freshabit Puruvedessä:

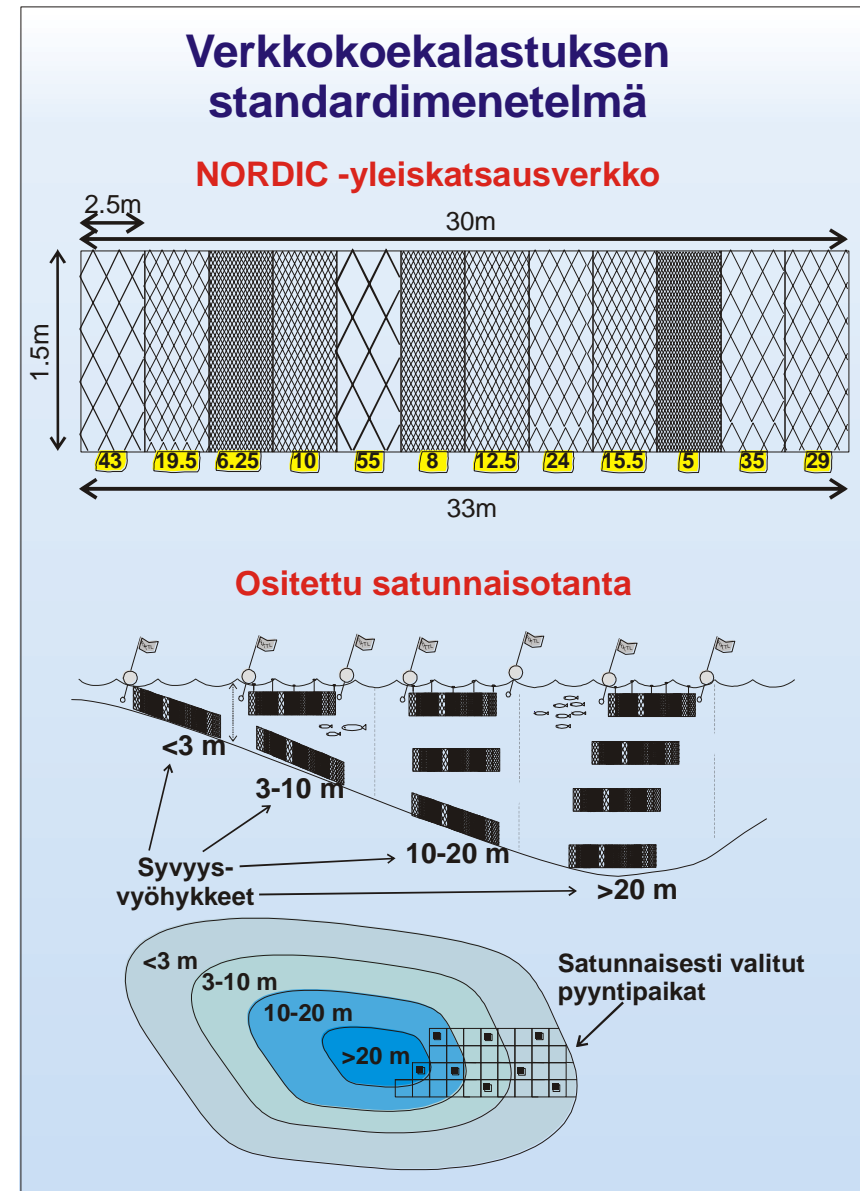
- Kunnostustoimien vaikutukset kalayhteisön rakenteeseen (Luke Enonkoski)
- Karujen järvien vedenalaisen luonnon kartoitus- ja mallinnusmenetelmien kehitystyöhön liittyvät hankkeet:
  - Muikun ja siian poikasmäärien arviointi ja poikasalueiden kartoitus (Luke Jyväskylä, Jyväskylän yliopisto)
  - Harjuksen kutualueiden kartoitus (Luke Enonkoski)

Kunnostustoimien vaikutukset kalayhteisön rakenteeseen

- Käytetään EU:n vesipuidedirektiivin (VPD) menetelmiä: kalasto on yksi biologisista laatutekijöistä järvien luokittelussa, muut ovat kasviplankton, pohjaeläimet ja vesikasvit
- Periaate: Verrataan biologisia laatutekijöitä ja vedenlaatua luonnontilaisiin, vastaavan tyyppisiin vesiin. Tyyppikohtaiset vertailuarvot ja luokkarajat
- Luokittelussa viisiportainen asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä tai huono tila

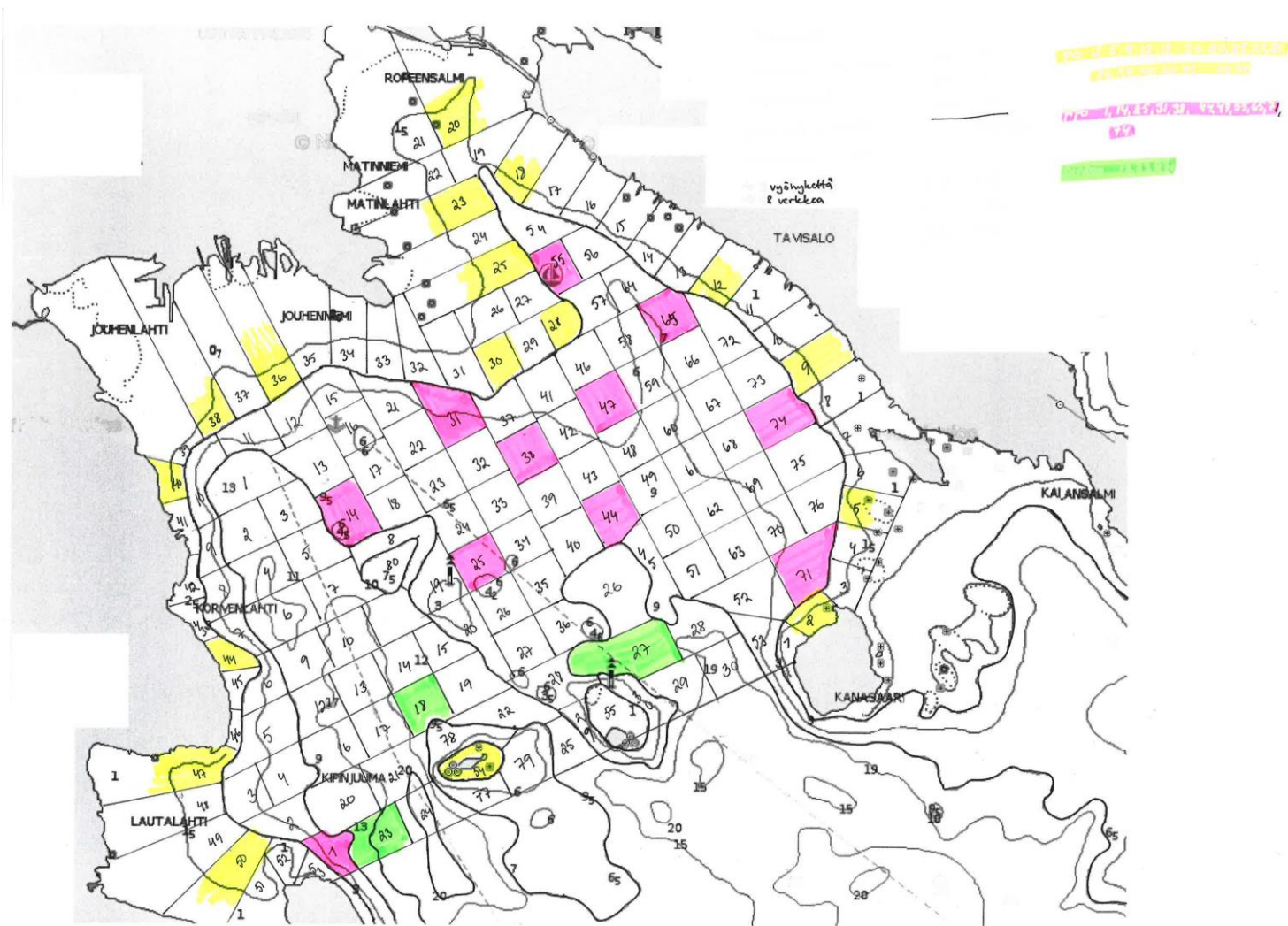
Ositettuun satunnaisotantaan perustuva menetelmä

- Verkossa 12 eri solmuväliä (5-55 mm)
- Heinä-elokuu, illasta aamuun (12 h)
- Pyyntiponnistus suhteessa järven pinta-alaan ja syvyyteen (6-68 verkkoyötä)
- Syvyysvyöhykkeet (pinta-, välivesi- ja pohjaverkot)
- Pyyntipaikkojen arvonta
- Kalaston luokituksessa neljä muuttujaa:
  - biomassayksikkösaalis, g/verkko/yö,
  - lukumääräyksikkösaalis, kpl/verkko/yö,
  - särkikalojen osuus: % biomassayksikkösaaliista
  - indikaattorilajit: ympäristömuutoksille herkkien lajien esiintyminen

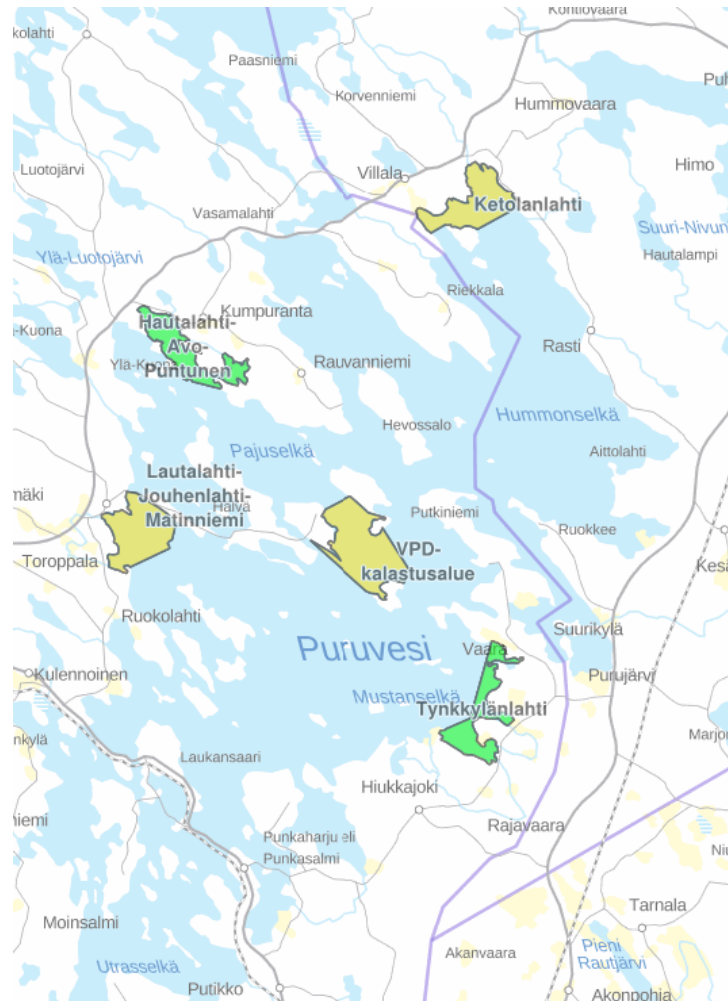

Kirkkoranta 2016

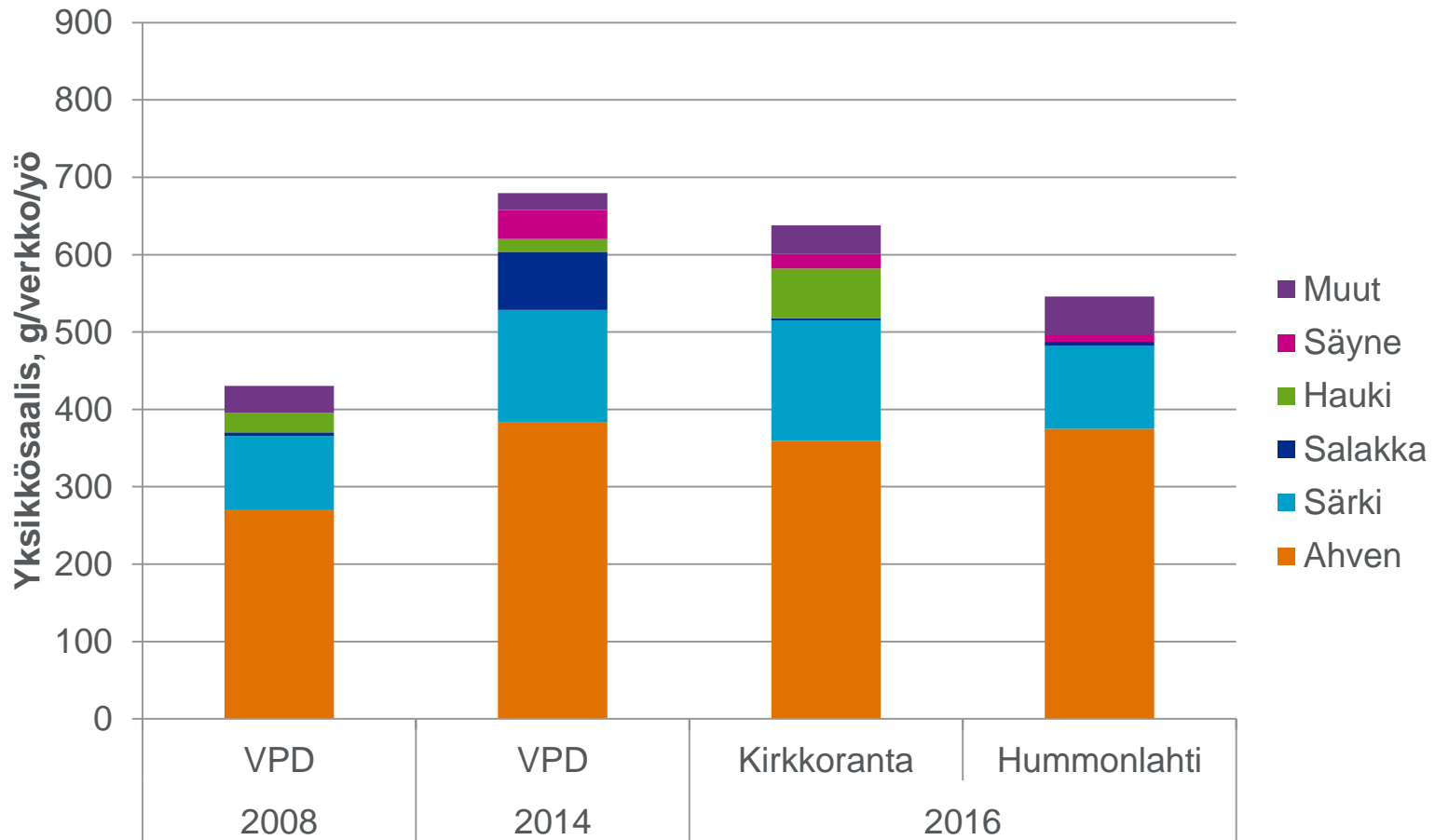
48 verkkoyötä, 11.-15.7.2016

Verkkokalastusalueet 2008 ja 2014 (VPD) sekä 2016 ja 2017 (Freshabit)

Yksikkösaaliin (g) jakautuminen lajeittain 2008 ja 2014 (VPD), sekä 2016 (Freshabit)

Kalayhteisön perusteella kohdealueet erinomaisessa tilassa,

mutta kokonaisluokituksessa kalayhteisön rakenteen lisäksi otetaan huomioon myös muiden seurantojen (veden laatu, kasviplankton, muu vesikasvillisuus, pohjaeläimet) tulokset

Muikun ja siian poikasmäärien arviointi ja poikasalueiden kartoitus (Luke Jyväskylä, JyU), tehty 2016 ja 2017

- Tulosten perusteella mallinnetaan poikastuotantoalueiden ominaisuuksia muiden muuttujien suhteen (virtaukset, morfometria, kasvillisuus yms.)
- Näytteenotto pian jäidenlähdön jälkeen, kun poikaset ovat rantavyöhykkeessä
- Bongo-haavipari (haavien silmäkoko on 0,5 mm)
- Muikunpoikasia vähemmän keväällä 2017 kuin 2016, siianpoikasia lähes yhtä paljon peräkkäisinä keväinä

Puruveden järvikutuisen harjuksen lisääntymisalueet

- Harjuksen kutualueiden kartoitus (Luke Enonkoski)
  - Puruveden harjus Etelä-Saimaan kannan ohella elinvoimaisimmat kannat, mutta taantuneet
  - Tunnettujen harjuksen kutualueiden kartoitusta, mm. kaikuluotaamalla ja vedenalaisilla kuvauksilla
  - Kesällä 2016 kokeiltiin erilaisia haaveja, vedettävää poikaspyydystä, bongohaaveja, ei harjuksia (korkea It?)
  - Poikaspyyntejä jatkettiin kesällä 2017, nuottaus
  - Poikasia ja kookkaampiakin harjuksia saatiin nuotalla järven eteläosan keskisten saarten rannoilta.
- Hummon puolelta nuottauksia ehdittiin tehdä vähän

2017

2017/06/29

Mitä jatkossa:

- Verkkokalastukset jatkuvat kesällä 2018, talkoolaiset tervetulleita!
- Harjusaineistojen käsittely, maastotöiden tarpeen arviointi
- Muikun ja siian poikasmäärien arviointi jatkuu 2018

Kiitos!